

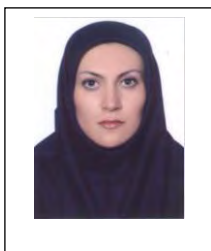
برنامه ریزی کیفیت گرا در محله های شهری

الهام لشکری، مهرشاد خلج، حسین طالبی

۱- دانشجوی دکترای شهرسازی علوم و تحقیقات تهران، مدرس مؤسسه آموزش عالی خاوران

۲- مدرس مؤسسه آموزش عالی خاوران

۳- دانشجوی کارشناسی ارشد شهرسازی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی

Mehrshad77@gmail.com

نام ارائه دهنده: الهام لشکری

خلاصه

به دنبال تغییرات بنیادی در رویکرد برنامه ریزی از روش سیستمی و خطی به شیوه های راهبردی و دموکراتیک و تبدیل برنامه ریزی به موضوعی میان رشته ای از یک سو و ارائه و گسترش تفکرات معطوف به کیفیت (در تمامی ابعاد انسانی) از سوی دیگر، تغییراتی در شیوه های عملی برنامه ریزی و اجرای برنامه ها به وجود آمد. در پی این تغییرات توجه به کیفیت و ارتقای آن در محیط های شهری به یکی از موضوعات مهم در فرآیندهای برنامه ریزی شهری بدل گردید. مساله اصلی فراروی این مقاله توجه به ماهیت کیفیت محیط های شهری در برنامه های توسعه محلات است که نه تنها در مفهوم و اهداف پروژه ها، بلکه در فرآیند اجرای آن ها نیز قابل بحث و ارزیابی است. در این مقاله سعی شده تا ضمن بیان مفاهیم مرتبط با کیفیت در محیط های شهری، برنامه ریزی محله ای به عنوان یکی از شیوه های ارتقای کیفیت در محیط شهری مورد بررسی قرار می گیرد.

کلمات کلیدی: برنامه ریزی توسعه محله، ارتقای کیفیت، ارزش های کیفی محیط، جوامع محلی.

۱. مقدمه

برنامه ریزی محله ای رویکرد جدیدی در برنامه ریزی است که به منظور توسعه محلات با هدف گرد هم آوردن گروه های مختلف درگیر یا ذی نفع در برنامه ریزی و توجه به نیازها و خواسته های همگانی ایشان در تدوین برنامه ها به حوزه برنامه ریزی وارد شده است. این برنامه ها بنا به دلایل مختلف نظیر شرایط فقدان سرزندگی و حیات اجتماعی در محلات، پایین بودن گرایش های اقتصادی و افول ارزش های سرمایه ای و یا اعمال پاره ای از تغییرات توسعه ای فرامحله ای (نظیر عبور معابر و یا بزرگراه های درون شهری از این محلات) انجام می گیرند. اعتقاد برنامه توسعه محله ای بر آن است که محلات شهری مطلوب و با کیفیت، شرطی لازم برای جامعه سالم می باشد و مردم را قادر می سازد از تعاملات اجتماعی لذت ببرند. از این رو شناخت ابعاد کیفی و کارکردهای محیط شهری در فرآیند برنامه ریزی محله می تواند زمینه های لازم جهت ارتقای ارزش های کیفی محله و از این رهگذر بهبود کیفیت زندگی شهروندان را فراهم نماید.

۲. مفهوم کیفیت در محیط های شهری